

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 27. VELJAČE 2015. - BROJ 88

Ruđer
Bošković

IZDVAJAMO:

PRIČA:
Volontirajte na
organskoj
farmi! – 5

KOLUMNA:
Čekanje
i strpljenje – 11

ZANIMANJE:
Enisa Pašagić,
veterinar – 16-17

GLAZBA:
Silente – 21

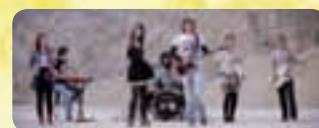

FOTO MJESECA

Što su »umjetnici« htjeli kazati?

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić,

Antonija Dević

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ana Ivković

Izazovi

Previše se puta dogodilo da smo poželjeli zatvoriti oči pred onim što gledamo. I zatvaramo ih često kad se slike pred nama ne uklapaju u naš lijepi udobni svijet. Tako radije biramo kadrove iz filmova umjesto da makar dio takve pozornosti posvetimo našem današnjem danu. Prepoznavamo tolike osobe s kojima bismo mogli suosjećati svugdje po svijetu, ali kada nađemo na patnju i bol negdje u našoj blizini, najčešća naša reakcija je bijeg i okretanje glave. Tako zagledani u sebe i svoje male probleme koje promatramo kao pod povećalom, ne možemo vidjeti ništa i nikog osim nas samih. I tako se vrtimo u krug i nigdje izlaza. No, izlaz je obično tako blizu, ali u suprotnom pravcu.

Osvrnemo li se malo oko sebe, morat ćemo naići i na ljude koji nisu zagledani u povećalo nad svojim problemima. Ne, upravo suprotno. Ima i onih koji sve svoje snage daju za druge. Nemojmo očekivati samo velike i nesvakidašnje primjere. Ima ih svugdje gdje ljudi otvaraju oči za male i velike potrebe drugih. Ima ih tamo gdje dopuštamo da nas tuđa nevolja i bol dotaknu i gdje je ne pokušavamo zaobići u širokom luku. U takvim odnosima među ljudima nastaje jedan neobjašnjivi paradoks. Umjesto da posustajemo suočavajući se i s tuđim brigama pokraj svojih, upravo tada zadobivamo neobičnu snagu. Možda nas ta spoznaja da se drugi nose i bore s različitim situacijama podsjeća i na vlastitu snagu koja je skrivena u nama ljudima. Doista, razmišljajući o tome, možemo ostati zapanjeni nebrojenim pothvatima koji kao da nadilaze ljudske snage. Različiti su motivi koji ljude pokreću da čine nesvakidašnje velike stvari, ali i budu ustrajni u običnim svakodnevnim stvarima koje zadivljuju. Upravo u takvim djelima možemo prepoznati veličinu čovjeka i mogućnosti ljudske kreativnosti, stvaralaštva i razvijanja. Prepoznavamo kako je iza svakog djela koje nas zadivi veliki trud i predanost. I ona riječ koju tako nerado čujemo: žrtva. Sve vrijedno i značajno što postiže čovječanstvo i pojedinac uvijek ima svoju cijenu. To nam je svima jasno, no ipak se nerado suočavamo s tom spoznajom u praksi. No, ako tako postavimo stvari, sve prepreke na koje nailazimo, možemo gledati kao izazove, a ne samo probleme.

Nađemo li se u situaciji da smo mi glavni igrač u toj strateškoj igrici, na nama je najveća odgovornost, ali i čast, jer možemo vjerovati da nam je povjeren izazov koji smo sposobni riješiti i uz tuđu pomoć. S druge strane, često ćemo se naći u ulozi sporednih igrača. Iako manje zamjetna, upravo je ta uloga često presudna. Kako bi naš glavni junak mogao bez pomoćnika? Netko ga mora ohrabriti i naći se na pravom mjestu u pravom trenutku. Ovakav scenarij nije samo kliše u akcijskim filmovima. Ako nam je već poznat, prije će biti da smo ga već vidjeli u stvarnosti. U kojoj se god ulozi našli, pazimo da držimo oči širom otvorene. Izazovi se nalaze na svakom koraku, jedino se trebaju pronaći i oni koji će se s njima baciti u koštac. Pa, potražimo ih u sebi!

Zaljubiti se u bilo koga

*Aron je došao na ideju
»ubrzanog postizanja bli-
skosti« između dvoje potpu-
nih stranaca nakon čega se
oni zaljube jedno u drugo.
I stvarno je sve tako jedno-
stavno baš kao što zvuči*

Ako upišete u Google »citati o ljubavi« dobit ćete više od 200.000 stranica na hrvatskom i oko 383.000.000 (!!!) na engleskom jeziku. Kako onda napisati nešto o ljubavi ili zaljublivanju, a ne upasti u »cliché«? No, taman kada pomislimo da nas više ništa ne može iznenaditi, javi se naš mozak sa svim svojim zakonitostima, pravilima i nevjerojatnim mogućnostima. Istina, što više otkrivamo o njemu neke stvari (poput zaljublivanja), postaju manje tajnovite, ali zato mozak nastavlja fascinirati.

U jednom od ranijih tekstova objašnjavala sam kako je uvriježeno mišljenje – da se zaljubljujemo u određeni tip ljudi koji nam se sviđa – jednostavno netočno. Zaljubljujemo se u ono što nam je poznato, a poznato nam postaje ono što susrećemo često (jer je mozak »programiran« da tako funkcionira). I tako visoki, crni sa smislom za humor (jer vjerujemo da nam se npr. takvi sviđaju) bez problema pada u zaborav dok na svakom koraku susrećemo niskog, plavog koji recimo svira klavir.

Zaljubiti se u bilo koga

No, možemo li se zaljubiti baš u bilo koga? Da bi to moglo biti upravo tako, pokazuje istraživanje psihologa **Arthura Arona**, koji je osmislio uvjete pod kojima je zaljublivanje u bilo koga – moguće. Bliskost je ključan segment i zaljublivanja i veze jer rađa povjerenje, a za ostvarivanje bliskosti potrebno je vrijeme. Aron je došao na ideju »ubrzanog postizanja bliskosti« između dvoje potpunih stranaca nakon čega se oni zaljube jedno u drugo. I stvarno je sve tako jednostavno baš kao što zvuči!

Pitaj me pitaj...

Kao najbolji način za postizanje bliskosti odabrao je upoznavanje na dobri, stari, poznati način - uz razgovor, točnije pomoću pitanja i odgovora! No, nisu u pitanju bilo kakva pitanja, nego je riječ o točno određenih 36 pitanja podijeljenih u 3 skupine od kojih je svaka iduća teža od prethodne. I tako, dvoje stranaca sjedne na neko mirno mjesto ili u kakav mirniji kutak u kafiću i započne s prvim setom pitanja. Na svako pitanje oboje odgovaraju iskreno.

U prvom setu pitanja nalaze se neka pomoću kojih se saznaju općenite stvari, npr: Želiš li biti slavan/a i na koji način? ili Da možeš, što bi promijenio u svojem odgoju? ili Na čemu si u životu najviše zahvalan/a?

Pitanja iz druge skupine otkrivaju više o motivaciji, postignućima i načinu na koji osoba vidi sebe i svoj život, ali i svoju budućnost. U ovom se setu nailaze pitanja poput: Ima li nešto o čemu sanjaš dugo godina, ako ima, zašto to do sada nisi napravio? Koje je najveće postignuće u tvom životu? Koliko ti znači prijateljstvo? Kakav ti je bio odnos s majkom?

Ja – mi

Jedna originalna reklama koja objašnjava što znači uspješna veza sastoji se samo od dva slova: ME (engl. ja) i škaricama kao uputom da se slovo M izreže i obrne »na glavce« kako bi se dobilo WE (engl. mi). Tako kratko, jednostavno i istinito! Umjesto da u središte stavimo sebe, za uspješnu vezu potrebno je nekada misliti na dvoje. Pa tako »ja« postaje »mi«. Tako i treći set pitanja počinje zadatkom da se kažu tri istinite rečenice koje se odnose na dani trenutak, a započinju s »mi« npr. Mi sjedimo u ovom prostoru i razgovaramo.

Pretpostavlja se da se u ovoj fazi mogu podijeliti i neki detalji o sebi koje dijelimo samo s onima s kojima smo najbližiji, npr.: Ispričaj jedan vrlo neugodan događaj koji ti se dogodio, ili da večeras umireš, koja je to osoba s kojom bi htio porazgovarati i što bi joj rekao? Da iz kuće koja gori možeš spasiti samo jednu jedinu stvar što bi to bilo?

Pitanja su mudra i smišljena da pomoću njih, osim drugog, upoznamo i sebe. Čak i ako nemate namjeru zaljubljuvati se, vrijedi se zamisliti i pokušati odgovoriti na neka od njih. Jer bliskost sa samima sobom je preduvjet bliskosti s drugima.

Marina Balažev

WWOOF (WORLD WIDE OPPORTUNITIES ON ORGANIC FARMS)

VOLONTIRAJTE na organskoj farmi!

Živimo iz dana u dan, okruženi negativnim vijestima. Bombardiraju nas sa svih strana ekonomskom krizom, odlaskom mladih iz zemlje, političkim problemima... A od nas mladih se očekuje da budemo odrasli koji će moći osigurati si materijalnu egzistenciju. Postoji taj šablon kojim se vodi naše društvo – škola, fakultet, posao, brak, djeca. Da, postoje određena očekivanja koja su oko nas i ne možemo ih izbjeći. Sva očekivanja se u biti vrte oko egzistencije, najčešće materijalnoga,

znat. Spoznati sebe u nepoznatom svijetu, u okruženju gdje nismo dužni ispuniti ničija očekivanja osim svojih.

Sustav razmjene

U ovom članku željela bih vam predstaviti WWOOF (World Wide Opportunities on Organic Farms). WWOOF je sustav razmjene koju funkcionira na iznenađujuće jednostavan način. Od vas se očekuje da za smještaj, hranu, i praktična znanja o

Kako se uključiti?

Organizacija na svojoj web stranici – www.wwoof.net ima popis zemalja u kojima postoje ogranci WWOOF-a. Možda je najlakše izabrati ukoliko imate jaku želju posjetiti neku zemlju od prije. Nadalje, birate svog domaćina i stupate s njim u kontakt preko organizacije ili izravno, ovisi o situaciji. Isto tako o situaciji ovisi i kada će vas domaćin moći primiti. No nemojte misliti da morate sve sami i da ste prepušteni samo sebi. Postoje WWOOF koordinatori koji imaju ulogu odgovarajuće pripremiti volontere, te im omogućiti ugodan bora-

Zanimljivo iskustvo

Jelena Georgijevski je za portal »Klub putnika« ovako opisala svoje iskustvo volontiranja na jednoj organskoj farmi: »Ima tamo, na selu, nešto posebno; toliko posebno da te navede na misao kako Tolstojev Ljevin nije badava kosio livade na pedeset strana 'Ane Karenjine'.«

a zanemaruje se da smo bića koja imaju dušu, odnosno psihu. Nitko ne smatra egzistenciju tog dijela nas egzistencijalnom. Već prilikom izbora srednje škole, biramo ono za što nam je neka odrasla osoba rekla da ima perspektivu. Završavamo taj perspektivni fakultet, s nadom da imamo perspektivu. I onda se suočavamo s onim da smo jureći za osiguranjem materijalne egzistencije izgubili sebe.

Naime, da bismo se fokusirali na ono što jesmo, moramo dobro upoznati svoju nutrinu. Moramo se ponekada odvojiti od svega i u tišini naći sebe. Uzeti samo ono najpotrebnije i otići na mjesto gdje ne znamo nikoga i gdje nam je svaki kutak nepo-

organskoj poljoprivredi budete ispomoć na organskoj/ekološkoj farmi. Ideja za sam projekt nastala je 1971. godine iz potrebe londonske tajnice Sue Coppard za bijegom od gradske vreve, smoga i stresa. Ovo je jedna od prvih svjetskih volonterskih organizacija. Organizacija se održala do danas i djeluje u Europi, Aziji, Africi, Sjevernoj i Južnoj Americi i Australiji. U svijetu danas postoji više od 100 WWOOF organizacija, dok krovna organizacija Federation of WWOOF Organisations (FoWO) ima 62 članice. To je preko 10.000 kućanstava širom svijeta. Bitno je napomenuti kako organizacija ima svoje sastavnice i na Balkanu.

vak. Također, imaju zadaću širenja mreže domaćina na nacionalnoj razini, te upoznavanja domaćina s principima organizacije te pripremanje za prijam volontera. Na stranici organizacije nalaze se detaljne upute. Međutim, postoje i zemlje koje još nemaju razvijenu nacionalnu organizaciju, ali i u njima postoji interes za volonterima: s domaćinima iz tih zemalja možete stupiti u kontakt putem ove stranice www.wwoofindependents.org.

Posao, troškovi i vrijeme

Posao koji volonter obavlja ovisi o sezoni i naravno o vrsti farme koju izabere. Kao što sam već napomenula ranije, volonteru su osigurani smještaj i hrana. Troškove poput prijevoza, vize, putnog i zdravstvenog osiguranja snosi sam volonter. Dužina volontiranja ovisi o dogovoru s domaćinom, ali može trajati od nekoliko dana do nekoliko godina.

Ivana Rudić

IVONA BARUN, SOCIOLOGINJA KOJA SE BAVI PROIZVODNJOM PRIRODNE KOZMETIKE

Zdravo ne podrazumijeva skupo i neodstupno

Moji su proizvodi u potpunosti bez konzervansa, umjetnih boja i mirisa. Skuhani su u mojoj kuhinji u posudama u kojima sve ostalo kuham. I zanimljivo, djelotvorniji su od onih iz trgovine

Ivona Barun diplomirana je sociologinja, koja trenutačno živi u Zagrebu. Trenutno je najviše angažirana na projektima Zaklade Friedrich Ebert koji uključuju edukaciju mladih o lokalnoj politici, uz suradnju s gradovima i školama te na projektu osnaživanja građanstva i poduzetnika početnika za samostalan radi i razvoj poduzetničkih ideja te poduzetničke kulture. Uz ostale interese i aktivnosti, pronađe nešto vremena za razvoj vlastitog poduzetničkog duha – proizvodi prirodnu kozmetiku, koja se najviše bazira na dezodoransima i kremama za ruke.

KUŽIŠ?!: Kako si došla na ideju o samostalnoj proizvodnji prirodnih dezodoransa i krema?

Krenulo je sasvim slučajno, iz vlastite želje i potrebe da živim zdravije i da otklonim što više nezdravih navika, uključujući korištenje industrijske kozmetike. Tada uopće nisam razmišljala o prodaji i proizvodnji većih količina. Sada to radim, a posebnost je što je to kozmetika koju si svatko može priuštiti. Odagnala sam i zadnji izgovor za nekorištenje prirodne kozmetike – visoku cijenu. Želja mi je da zdravo ne podrazumijeva skupo

i neodstupno. Sad je moguće kupiti zdravije i učinkovitije po jeftnijoj cijeni.

KUŽIŠ?!: Koliko ti je vremena trebalo da usavršiš proces izrade dezodoransa i krema?

Nije to nikakav problem. Malo spretnosti u kuhinji je dovoljno. Potrebno je

izdvojiti vrijeme i strpljene, naravno i nešto novca za kupnju sastojaka i ambalaža te vrijeme i organizaciju dok proizvod ne dođe do kupca.

KUŽIŠ?!: Koje sastojke koristiš pri izradi? Po čemu se proizvodi koje ti izrađuješ razlikuju od onih koje možemo naći u drogerijama i trgovinama?

Sastojci su u najvećoj mjeri ekstra djevičansko maslinovo ulje (imam sreće pa je obiteljsko iz okolice Vranskog jezera), bio pčelinji vosak, med (domaći bagremov), soda bikarbona, bademovo ulje itd. Proizvodi su u potpunosti bez konzervansa, bez umjetnih boja i mirisa, skuhami u mojoj kuhinji u posudama u kojima sve ostalo kuham. I zanimljivo, djelotvorniji su od onih iz trgovine.

KUŽIŠ?!: Kakvi su ti planovi za budućnost? Planiraš li proširiti proizvodnju ili bi karijeru nastavila u matičnoj struci?

Za sada ne vjerujem da ću proširivati proizvodnju, mislim da je vrijeme koje imam taman dovoljno za broj mojih kupaca i dovoljno da i dalje ostane slatko, prirodno i domaće. Jednako kao kad bi vam netko pekao domaći kruh. Kada bi proširio proizvodnju i otvorio pekaru, to više ne bi bilo isto.

KUŽIŠ?!: Smatraš li da je važno voljeti posao kojim se baviš?

Jako je važno voljeti svoj posao. Rekla bih da je nemoguće drugačije. Iz mog iskustva, važno je znati kakav utjecaj na zajednicu ima to što radite i ukoliko vam se promjena koju stvarate sviđa, na dobrom ste putu da zavalite posao i budete uspješni.

Nevena Balažević

NIKOLINA BAČIĆ IZ SONTE

Medicina i umjetnost

*O zanimanju liječnice maštam odmalena,
a vidim sebe i kao umjetnicu u slobodnom vremenu,
jer i u tom segmentu želim maksimalno napredovati*

Vrlo pristojna i uvijek nasmijana devetnaestogodišnjakinja, Sončanka **Nikolina Bačić**, svršena je učenica Gimnazije »Nikola Tesla« u Apatinu. Stjecajem okolnosti u svojoj izobrazbi neplan-ski pauzira jednu školsku godinu. No, ne gubi vrijeme, malo je radila na sezonskim poslovima i tako si priuštila pojačani džeparac, a zimske dane provodi u kući, okružena knjigama, papirom i olovkama. Uporna do tvrdoglavosti, temeljito se priprema za prijamni ispit na medicini, a sebe nalazi i u likovnoj umjetnosti.

KUŽIŠ?! Gimnazija je za tebe prošlost, a studij budućnost. Kako je došlo do nepredviđene pauze?

Željela sam upisati medicinu, to želim i dalje. Sebe ne vidim niti u jednom drugom zanimanju. Bila sam na prijamnom i nisam prošla, ali ne paničarim. Spoznala sam koje su mi bile manjkavosti u učenju, pa se sada temeljito pripremam, ništa ne prepuštajući slučaju, za novi pokušaj. O zanimanju liječnice maštam odmalena, a kako sam uporna, mnogi kažu i tvrdoglava, vjerujem da ću svoje snove i ostvariti.

KUŽIŠ?! Pretpostavka je da imaš i dovoljno slobodnoga vremena. Kako ga koristiš?

Naprotiv, slobodnoga vremena baš i nemam puno. Imam sestru studenticu, tako da nam je kućni proračun maksimalno opterećen, pa sam jedno vrijeme radila na sezonskim poslovima. Na taj način sam sebi priskrbila ponešto čime nisam željela opterećivati roditelje. Kako su oboje uposljeni, preuzela sam i dio kućnih poslova. Oko mjesec dana bila sam i kod tete u Matuljima, nadali smo se da ću uspjeti i tamo nešto zaraditi, međutim, kako je turistička sezona zbog vremenskih uvjeta bila jako slaba, teta mi nije uspjela pronaći nikakav posao. Sada većinu vremena posvećujem pripremama za ponovni prijamni. Sa svojim društvom izlazim poglavito vikendom, a sebe nalazim i u likovnoj umjetnosti.

Obožavam i čitanje. Čitam puno, žanrove ne biram.

KUŽIŠ?! Kako i kada si u sebi otkrila sklonost prema umjetnosti?

U vrijeme osnovne škole likovni odgoj mi baš i nije bio osobito omiljen. Ne znam zbog čega, već u 1. razredu gimna-

Pa, najviše pozitivno. Prijateljice me podržavaju, kažu da je ovo što radim fantastično i da bi bile sretna kad bi one to umjele. Moje radove vidjelo je i nekoliko ozbiljnih osoba, kojima je likovna umjetnost ili veliki hobi, ili izvor zarade. Od njih sam dobila vrlo konstruktivne kritike i sugestije za male izmjene, koje će unaprijediti moj rad, a neće izbrisati moj osobni pečat. Te sugestije su mi vrlo dragocjene, neke već primjenjujem i zbija sam oduševljena rezultatima.

KUŽIŠ?! Imaš li u svojem radu uzor?

Svakako. Uzor u umjetnosti, ali ne i u životu, jest žena o kojoj sam pisala maturalni rad, meksička slikarica **Frida Kahlo**. Za moj ukus, vodila je preslobodan, da ne kažem raskalašan život, ali je u umjetnosti dostigla sam vrh, njezini autoportreti su do danas neprevaziđeni. Iz njezinih djela izbija neka bol, to su vjerojatno emocije izazva-

zije uključila sam se u rad likovne sekcije. Zaintrigirala me je i teorija umjetnosti, pa sam pročitala i dosta meni dostupnih knjiga. Iako smo i na satima likovnog, a i na sekciji, dosta radili s bojama, mene je sve više privlačio rad olovkom. Jednostavno sam se igrala osjenčenjima, a moja tadašnja profesorica to je uočila i lagano me usmjeravala tajnama ovoga stila. U prvo vrijeme radila sam dosta pejzaža, kasnije sam se isprofilirala i okrenula se portretima, profilima i ljudskom tijelu općenito.

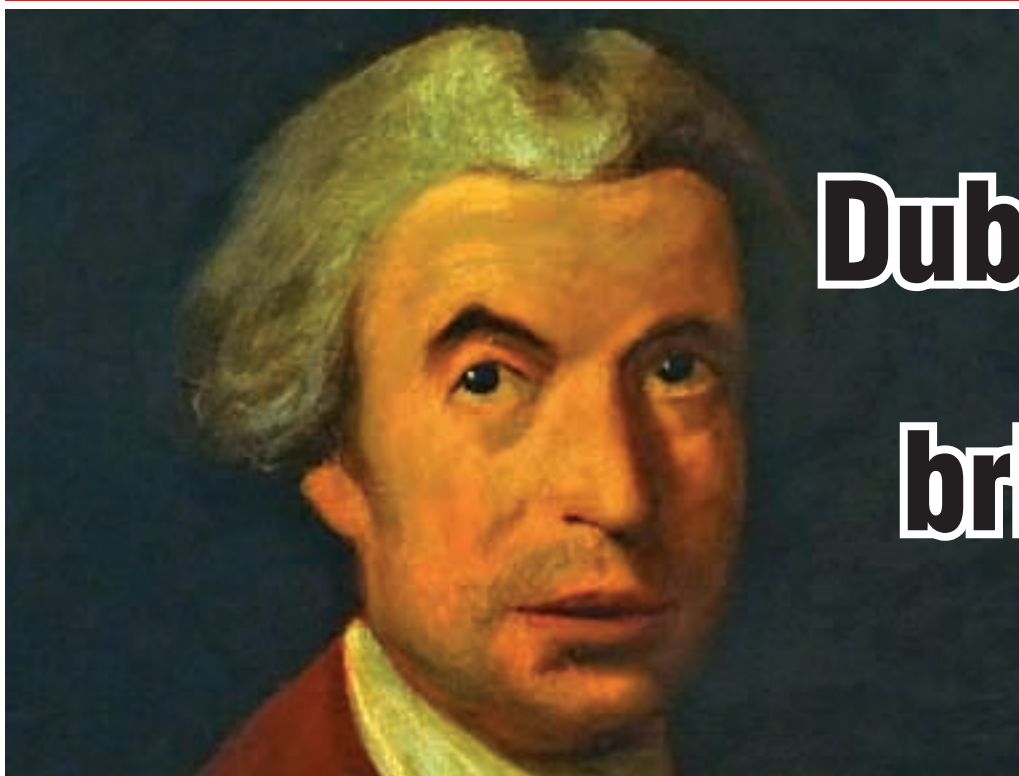
KUŽIŠ?! Kako reagiraju oni koji su tvoje radove vidjeli?

ne njezinim kratkim, ali u biti tragičnim životom. U posljednjoj fazi bila je nepokretna, vezana za krevet, pa je sebe risala uz pomoć zrcala, a to su joj bile i najskuplje prodane slike.

KUŽIŠ?! I za kraj, kako sebe vidiš u budućnosti?

Pa, sebe vidim upravo kao biće iz djetinjih snova. Vjerujem da ću ove godine na prijamnom ispitu osvojiti dovoljan broj bodova za upis medicine i da ću jednoga dana biti dobra liječnica. Vidim sebe i kao umjetnicu u slobodnom vremenu, jer i u tom segmentu želim maksimalno napredovati.

K. P.

RUĐER BOŠKOVIĆ (1711. – 1787.)

Dubrovčanin briljantnog uma

Osim što znate da su neke javne ustanove dobile naziv po ovom čovjeku, neki od vas zasigurno nemaju pojma da je **Ruđer Bošković**, Dubrovčanin briljantnog uma, ostavio svoj trag u mnogim područjima – od fizike, preko matematike do astronomije.

Priča počinje 18. svibnja 1711. godine u Dubrovniku, u jednoj trgovačkoj obitelji. Bio je, ni manje ni više, sedmo dijete od njih osmero djece u obitelji. Veoma rano je izgubio oca, već u svojoj desetoj godini. Majka mu je, s druge strane, doživjela duboku starost od 103 godine života. Odrastao je u Dubrovniku, koji je u 18. stoljeću bio veoma razvijen i prometan grad, kroz koji su prošli mnogi intelektualci, a Ruđer je to znanje upijao. Ne samo on, već su i njegova braća bila također veoma obrazovana. Naučio je čitati i pisati u crkvi svetog Nikole zahvaljujući svećenicima, a obrazovanje je nastavio u jezuitskom Collegium Regusinum. S dvojicom jezuitske braće odlazi u Rim 1725. godine. U to vrijeme jezuiti su bili poznati po svojim učenjima iz područja fizike i matematike. Ruđer se tako dobro snašao u tome da je 1740. postao profesor matematike u Sant'Andrea delle Fratte.

Inovacije, inženjering, knjige...

Svoje prve ideje i genijalnost pokazao je još tijekom studiranja u Rimu. Naime, istaknuo se poznavanjem fizike i mate-

matike, što je pokazao otkrivanjem jednostavne metode za određivanje Sunčeva ekvatora promatranjem pjega na njegovoj površini.

Zajedno s drugim znanstvenicima svoga vremena bio je pozvan kod pape **Benedikta XIV.** radi rješavanja problema pukotine na kupoli crkve sv. Petra u Vatikanu, koja je ugrožavala njezinu stabilnost. Pogodite čije je rješenje bilo prihvaćeno i provedeno – Boškovićevo. Samo dvije godine nakon toga, 1744. Bošković postaje katolički svećenik.

Godinu dana kasnije, 1745. godine objavljuje knjigu »De Viribus Vivis« ili »O živim silama« u kojoj je uspostavio vezu između **Newtonove teorije gravitacije** i **Leibnitzovih matematičkih teorija**. Planirao je i krenuti u Brazil na ekspediciju, no Papa ga je ipak uvjerio da treba ostati i nastaviti svoj rad. Ovo je rezultiralo razmatranjima i raspravama radova na temu atomske fizike, koju je on zvao teorijom filozofije prirode.

Teorija prirodne filozofije

Njegovo je najpoznatije djelo (koje ima poprilično dugačko ime) »Theoria philosophiae naturalis redacta ad unicam legem virium in natura existentium«, ili u prijevodu »Teorija prirodne filozofije«, u kojem je izveo svoju jedinstvenu teoriju sila i teoriju atoma. U vrijeme kada je objavljena, knjiga je doživjela čak četiri izdanja, u Italiji, Engleskoj, Sjedinjenim Američkim

Državama i Hrvatskoj. Pokraj svoje teorije sila Bošković je iznio i prijedlog o strukturi materije. Materija se prema njegovoj teoriji prirodne filozofije sastoji od točkastih tijela sličnih onome što danas zovemo kvarkovi, među kojima djeluje jedinstvena sila. Ova je sila na velikim udaljenostima privlačna i ovisi o kvadratu rastojanja, kako je i **Newton** rekao. Međutim, na malim rastojanjima ova sila je odbojna, što znači da se ova tijela nikada ne mogu dodirnuti. Njegova je teorija uskoro široko prihvaćena i ispitivana, u uglednim školama po Beču, Milanu i Parizu.

Diplomat

Kako iz povijesti, ili sa sata hrvatskog jezika možda znate, Dubrovnik je uvijek bio neutralan grad i uvijek se trudio sačuvati tu svoju jako cijenjenu slobodu. No, ona je bila narušena 1760. godine. Britanska je vlada posumnjala kako luka u Dubrovniku služi za opremljivanje francuskih ratnih brodova. Kao veoma učen i ugledan Dubrovčanin odabran je predvoditi diplomatsku misiju u Londonu kao veleposlanik. I ovdje se još jednom dokazuje i uspješno obavlja misiju.

Ugledna članstva

Dakle, ne samo da je diplomatska misija uspješno prošla i dubrovačka čast obranjena, za vrijeme boravka u Londonu

Bošković je postao članom tamošnjeg Kraljevskog društva. Kraljevsko društvo, za vas koji ne znate, predstavlja jednu od najstarijih znanstvenih organizacija na svijetu, na čijoj je prvoj strani potpis Isaaca Newtona, a izabranici ovog Društva su samo oni najbolji. Pod njihovim uticajem, Ruđer se sve više počinje baviti optikom i astronomijom. Godine 1761. krenuo je na put za Istanbul kako bi promatrao tranzit Venere preko Sunca. Odatle ga put vodi prema St. Peterburgu gdje biva primljen u Rusku akademiju znanosti. Međutim, zbog zdravstvenog stanja ubrzo se vraća u Rim.

Bio je predsjednikom katedre za matematiku na sveučilištu u Paviji, kada je odlučio vratiti se u svoj rodni grad Dubrovnik. Međutim, u to doba počinje progon jezuita po čitavoj Europi i taj se red ukida. Iako je opet obukao civilno odijelo, Ruđer je ostao duboko religiozan.

Pariz i Milano

Međutim, njegovoj aktivnosti i reputaciji koju je uživao nije bilo kraja, što dokazuje poziv od kralja **Luja XV.** da dođe u Pariz. On se odaziva i biva mu dana čast upravitelja mornaričke optike. U Parizu Bošković ostaje sljedećih deset godina u aristokratskom društvu, koje ga apsolutno obožava i tu izdaje na desetine radova. Među njima je i završna verzija čuvene teorije izračunavanja putanje kometa na temelju promatranja triju točki putanje, zatim rad na mikrometru i ahromatskom teleskopu, kao i mnogim drugim...

Pred kraj života Bošković se vratio u Milano, gdje i umire 13. veljače 1787. godine. Osim ustanova, njegovo ime nosi i jedan krater na Mjesecu, što je dokaz njegove veličine.

Putanja planeta

Godine 1781. ser **William Herschel** je otkrio novo nebesko tijelo. Znanstvenici tog doba, naravno, pojurili su proračunati putanju tog tijela, a među njima je bio i Ruđer Bošković. Vodeća je pretpostavka bila da je putanja tijela parabolična, no ipak izračunavanja i opažanja se nisu slagala. Detaljnije proučavajući rezultate koje je dobio teorijski, Bošković je pretpostavio da se tijelo u stvari kreće po kružnoj putanji, što bi u prijevodu značilo da se radi o novom planetu. Ova se teorija ispostavila točnom, a taj je planet kasnije dobio naziv Uran. Odavde je krenuo njegov rad na teoriji pronalaženja staze nebeskih tijela

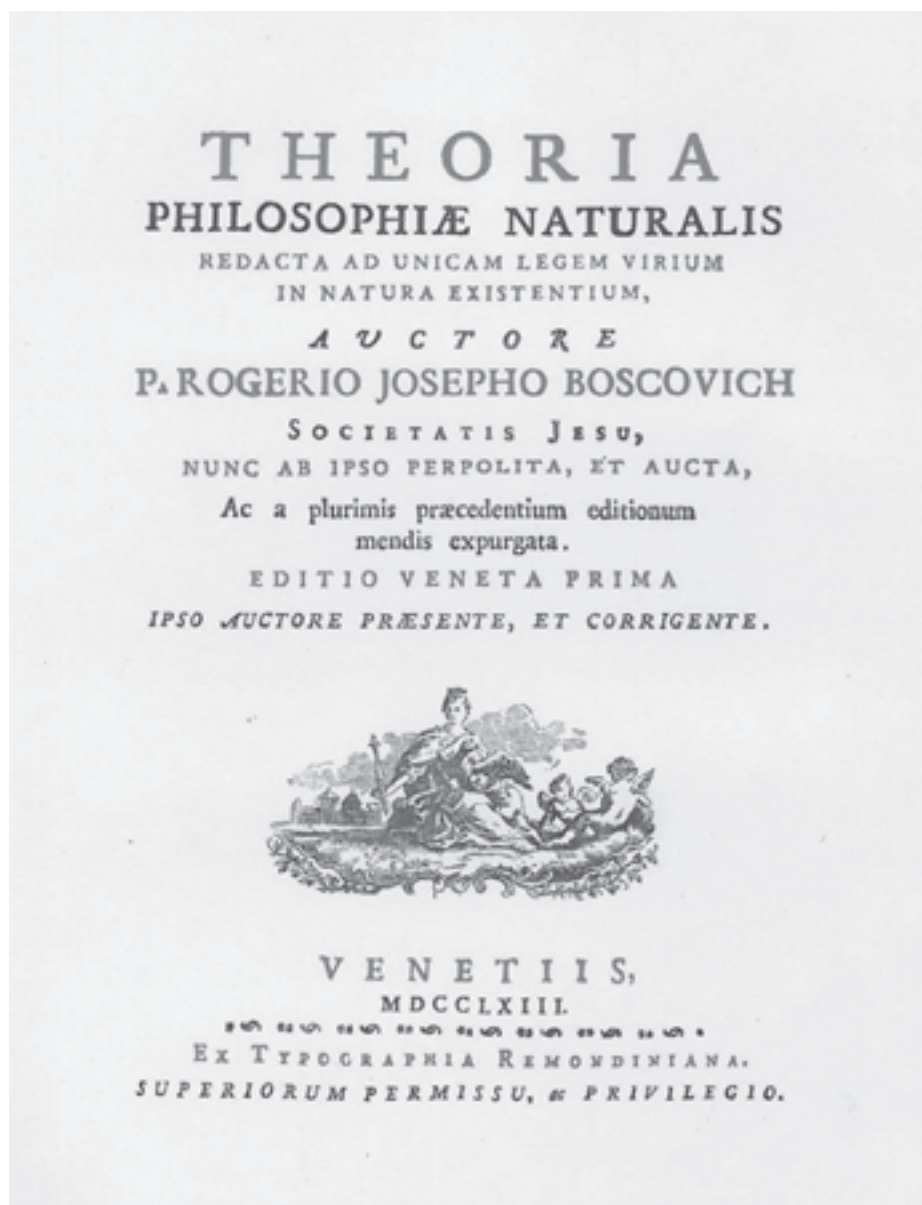
bez pretpostavke putanje, uz pomoć promatranja tijela u trima različitim točkama na svom putu.

Institut u Zagrebu

U glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu, postoji Institut »Ruđer Bošković«. Utemeljen

Astronomsko društvo »Ruđer Bošković«

Po ovom, između svega, i velikom astronomu nazvano je i najveće astronomsko društvo u Srbiji. Ovo astronomsko društvo ne samo da je najstarije na Balkanu, već je i jedno od prvih astronoms-

je 1950. godine kao ustanova za znanstvena istraživanja na području atomske fizike. To je, kako službeno stoji, najveći hrvatski nacionalni istraživački institut u području prirodnih znanosti i tehnologije. Institut je multidisciplinarnog karaktera; zapošljava više od 500 znanstvenika i studenata s područja eksperimentalne i teorijske fizike, fizike i kemije materijala, organske i fizičke kemije, biokemije, molekularne biologije i medicine, istraživanja mora i okoliša, računarstva i elektronike.

kih društava u Europi. Osnovala ga je skupina studenata Beogradskog sveučilišta još 1934. godine, ali rad društva biva zabranjen tijekom Drugog svjetskog rata. Nakon rata nastavlja s radom i pokreće časopis pod nazivom »Vasiona«. Pokraj toga ovo društvo posjeduje i planetarij koji je otvoren za javnost sa znanstveno-popularnim predavanjima, a s ciljem popularizirati astronomiju.

Ivan Čavrgov

TREĆA NAGRADA ZA LITERARNI RAD NA HRVATSKOM JEZIKU NA PROŠLOGODIŠNJEM NATJEČAJU
UREDA ZAŠTITNIKA GRAĐANA GRADA SUBOTICE POVODOM OBILJEŽAVANJA DANA LJUDSKIH PRAVA

Imam pravo, u stvari nemam ga

Gledajući u prošlost žene su uvijek bile neravnopravne s muškarcima. Koliko god se mi trudili misliti da su u danjašnje vrijeme prava muškaraca i žena na jednakoj razini ipak ćemo morati biti realni i zaključiti kako i dalje nismo dovoljno evoluirali u tom smislu.

Sama ja, kao osoba ženskog spola imam urođenu u sebi potrebu za obranom istoga, međutim kada se već dotičem teme neravnopravnosti spolova, spomenula bih homoseksualce i njihova prava, koja imaju ili pak nemaju? Prije samo nekoliko stotina godina žene apsolutno nisu imale prava na rad koji se nije ticao kuće, djece i vrta. Sada, međutim, žene imaju mogućnosti raditi sve one »muške« poslove za koje ranije nisu bile »dostojne«. Na papiru svakako da jeste tako, ali u praksi, ta stvar je malo drukčija. Naime, jeste li nekada čuli kako prilikom razgovora za posao muškarca pitaju za broj djece koji želi imati, vremenski period dobivanja djece ili bilo što slično? Odgovor je dakako ne. Sva ta pitanja i mnoga druga, postavljaju se isključivo

ženama tj. tada još djevojkama. Gdje u zakonu piše kako poslodavca treba intervirati privatni život kandidata za posao? Nigdje, međutim oni svoje zakone pišu, očigledno, sami. Pitanje o bilo kojoj stvari iz privatnog života je dakako nešto što se ne bi trebalo tolerirati. Čak bih se usudila reći kako je to kršenje tuđih prava jer čisto sumnjam da vam netko želi otkriti svoje planove za budućnost iako ste se tek sada upoznali i to na razgovoru za posao. Naravno, žena tj. djevojka ne mora odgovoriti na postavljeno pitanje, ali joj to znatno umanjuje šansu za posao. Neki dan, pročitala sam zanimljiv članak Ines Trkulje u kojem govori o ženi, kozmonautkinji, koja s nekočinom muškaraca kreće na Mjesec. Što mislite kakva su joj pitanja postavljali novinari? Mislim da je vrlo lako za pogoditi. Pitali su je kako će održavati kosu urednom, kako će moći bez pedikira, manikiranja i ostalih stvari, dok su se, naravno, muškarcima divili i željeli im svu sreću. Slučajno ili ne, žene su opet bile diskriminirane. Na početku, spomenula sam homoseksualce

i njihova prava koja imaju ili pak nemaju. Zapravo, nije čudo što se žene slažu sa svojim »gayfriendovima« bolje nego s onima koji to nisu. Ne želim sada govoriti o tome podržavam li homoseksualnost ili ne, ali želim govoriti o tome kako svi, baš svi ljudi na ovom planetu trebaju imati ista prava. Zašto bi ikoga zanimalo tko će koga voljeti? Zašto bi ikome uopće smetala ljubav? Trebaju li se diskriminirati homoseksualci samo jer su drukčiji od onoga na što si navikao? Prije no što bi sljedeći put želio »baciti kamen« na nekog homoseksualca, zapitaj se jesi li ti dostojan ikoga osuđivati.

Kao što se djevojčica **Malala Yousafzai** borila za prava svih djevojčica, tako se svaki čovjek treba boriti za svoja prava. Najvažnije na ovom svijetu upravo jesu ljudska prava i bitno je da su svi ljudi svjesni da ih imaju u svakoj prilici jer se ljudska prava odnose na svakog. Svaku rasu. Svaki spol. Svaku seksualnu orijentaciju.

**Karla Rudić, 4.f,
Gimnazija »Svetozar Marković«,
Subotica**

ČEKANJE I STRPLJENJE

Uvijek nešto čekamo. Stoga se trebamo naučiti strpljenju i uživati u trenutku. Kad god je to moguće. A i po pitanju »boljih dana« nismo nemoćni, i za to se trudom možemo izboriti

J oš jedan ispitni rok je prošao. Čekali smo toliko da prođe da se možemo odmoriti od učenja! Bliži se ožujak. Čekamo proljeće, sunčane dane i ispijanje kave na terasama kafića. Nakon radnog tjedna, vikend čekamo. Na tramvajskoj ili autobusnoj postaji čekamo javni prijevoz. I vlak često kasni i njega čekamo. Kad će ljeto? Kad ćemo odrasti? Kad ćemo u Disneyland? Kad će maturalna večer, misle maturanti. Kad će bolji dani? Kad? Uvijek nešto čekamo.

Hoće li čekanja ikad prestati? Ili ćemo se naučiti strpljenju i uživati u trenutku? Ima dana kad bismo najradije iskočili iz vlastite

slike osoba koje su trenutačno na odmoru ili negdje gdje bi ti htio biti u ovom trenutku. Doći će i tvoji dani, samo budi strpljiv. Ako sediš na kavi, uključi se u konverzaciju, ne gledaj u mobitel i slušaj svoje prijatelje. Veseli se i budućnosti, dapače, ali budi tu i danas. Duhom.

Cilj i put

Ponekad ne možemo utjecati na čekanje. Pogotovo kad je u pitanju autobus, vlak ili tramvaj. Ili kad čekaš nekog tko kasni. I u tim trenucima pronađi svoj mir, gledaj oko sebe prirodu, čitaj knjigu i ne

še vrijeme. Kad smo krenuli u srednju školu, čekali smo studentske dane. A studenti, više o drugih, razmišljaju o svojoj budućnosti. A ta neizvjesnost zna biti nelagodna. Ali i to je normalno, to je sastavni dio života, velike većine nas.

Živjeti u trenutku

Ali ne pretjeruj s čekanjem i razmišljanjem. Obrati pozornost i na sadašnjost. Živi u trenutku, kad je moguće. Budi doma s obitelji, provedi se s prijateljima, posjeti baku, prošetaj psa, čitaj knjigu ili svoj omiljeni časopis (možda »Kužiš«?), bavi se

LOADING

kože, ali osvrni se oko sebe i pogledaj što propuštaš dok se nerviraš... i čekaš. Treba udahnuti, pogledati oko sebe i vidjeti što propuštamo dok mislimo o budućnosti. Sadašnji tren je bitan! Ako razmišljaš hoćeš li danas napraviti nešto od sebe ili čekati određeno vrijeme, uradi to sad! Daj sve od sebe i ako te to čini sretnim, zašto čekati? Doći će i taj dan koji čekaš, vrijeme brzo leti. Ali do tad živi bez gledanja na sat i govorenja prijateljima oko sebe kako živiš za taj dan. Ponekad i društvene mreže utječu na raspoloženje, pogotovo kad vidiš

opterećuj sebe kazaljka na satu. Stavi slušalice u uši i pusti svoju omiljenu pjesmu. Neka te vide da uživaš. Ne razmišljaj previše što će drugi reći. Bitna je tvoja sreća. Sadašnja sreća.

I sjeti se da nije toliko bitan cilj koliko cijeli put. I sjeti se koliko su puta stvari na kraju ispale OK. Od malih nogu smo htjeli biti veliki. Dok smo se igrali u pijesku, maštali smo o budućim zanimanjima. Kad bi nas pitali koliko imamo godina, rekli bismo jednu više. U osnovnoj školi smo čekali srednju jer su nam govorili da je to najljep-

sportom. Radni tjedan? Iskoristi ga, budi produktivan, pokaži se na poslu. Čekaš ljeto? Za par mjeseci će doći vrući dani, a ti budi strpljiv i do ljeta uradi nešto korisno. Kad ćemo odrasti? Ne žuri odrasti! Ali zapamti, mlad si koliko se tako osjećaš. Maturanti, do ljeta ste u školskim klupama, iskoristite pametno to vrijeme! Nismo nemoćni, možemo se izboriti za »bolje dane«. Itekako. Vi ih sami kreirajte kako najbolje znate, a počnite već sad!

Donna Diana Prčić

Black Eyed Peas

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: STEVIE WONDER – »INNERVISIONS« (1973.)

HOMMAGE

»CRNOJ«

AMERICI

»' Innervisions' je moj pogled na sve ono što se događa u mom svijetu, mojim ljudima, svim ljudima«, izjavio je povodom ovoga albuma njegov autor, američki soul i funk glazbenik **Stevie Wonder**. »Innervisions« okončava trilogiju koja je 1972. započeta albumom »Music Of My Mind«, kao posljednji u nizu izljeva kreativne energije nakon što se Wonder izborio za nove stvaralačke slobode u okviru matične nakladničke kuće Motown. Objavljen tek nekoliko mjeseci nakon albuma »Talking Book«, »Innervisions« je, kao što sugerira neobična slika **Ephrama Wolfa** na ovitku ploče, Wonderov najjači album. Ploča njegove najveće ambicije i najdublje vizije.

Prije no što je album pušten u prodaju, Wonder je (budući da je slijep) napunio autobus novinarima, povezo im oči i poveo ih u obilazak New Yorka ne bi li iskusili urbani život kakvim ga on doživljava. Poslije toga, također vezanih očiju, poslušali su album. Možemo samo zamisliti kako je nakon svega toga na novinare mogla djelovati »Living For The City«, epski zvučni triler s dijalozima i glazbenim efektima, koji prati potonuće naivna dječaka sa sela u ralje kriminala i smrti u truloj Velikoj jabuci, New Yorku.

Album ima i teme vezane za politiku, donoseći nam melankoličnu »Visions«, zatim ekstremnu funky numeru »Higher Ground« (koju su kasnije obradili Red Hot Chili Peppers), te tinjajuću »Jesus Children Of America«. Sve ove sjajne pjesme govore o Americi koja puca po svim šavovima.

Ali, Wonder nikada nije namjeravao zvučati propovjednički: simpatične, slavljeničke »He's Misstra Know It All«, bavi se tek politikom, s malim »p«, te prikazuje iznimno glazbeničko umijeće.

O razinama njegova talenta govori i melodramatična »All In

Love Is Fair«, koju su kasnije obradili i **Barbra Streisand** i **Frank Sinatra**.

Nažalost, strašni prometni udes na turneji nakon pojave albuma, koji će Wondera ostaviti u komi i surovo ga lišiti i čula mirisa (uz onoga vida), označit će početak jednoga novoga razdoblja.

Robert Tilly

SUPERMAN

GAJA ALAGA (1924. – 1988.)

Svjetski poznati fizičar iz Lemeša

Gaja Alaga je hrvatski znanstvenik, fizičar, redoviti profesor koji je rođen u Lemešu kraj Sombora 1924. godine, a umro je 1988. u Zagrebu. Svi životopisi Gaje Alage navode kako je on rođen u uglednoj plemićkoj obitelji bunjevačkih Hrvata. Naime, u trećoj skupini bunjevačkih plemićkih obitelji koje su plemstvo zadobile tijekom 1700-tih godina bili su i Alage.

Studij tehnike je započeo u Budimpešti 1943. godine, ali ga je nastavio 1948. na PMF-u u Zagrebu kod **Ivana Supeka**, gdje je diplomirao fiziku (1950.). Već sljedeće godine imenovan je za asistenta na Prirodoslovnom fakultetu. Od 1952. do 1954. boravi na specijalizaciji u Institutu »Niels Bohr« u Kopenhagenu, sveučilištu Berkeley i sveučilištu Ludviga Maksimilijana u Münchenu.

Doktorirao je s temom »Prilog pseudoskalarnom vezanju u teoriji beta-radioaktivnog raspada i nuklearnoj spektroskopiji jako deformiranih jezgri« (1955.).

Godine 1955. tijekom boravka na Institutu za teorijsku fiziku u Kopenhagenu otkrio je izborna pravila u suradnji sa Švicarcem **K. Alderom**, Dancem **A. Bohrom** i Amerikancem **B. R. Mottelsonom**. To je otkriće postalo jedan od temelja u razvoju kolektivnog modela strukture atomske jezgre, za koji su 1975. Bohr i Mottelson dobili Nobelovu nagradu. U američkom znanstvenom časopisu »Physical Review« objavio je te 1955. otkriće takozvanih izbornih pravila zabeta-prijelaze i gama-prijelaze u slučaju jake deformacije čestičnih orbitala. Kasnija istraživanja mnogih eksperimentalnih fizičara u svijetu potvrdila su ispravnost tih pravila za mnoge prijelaze u atomskim jezgrama. U svjetskoj znanosti ta se otkrića citiraju kao Alagina pravila (Alaga rules). U suradnji s **V. Paarom** u Zagrebu je razvio model nuklearne strukture s vezanjem triju čestica na vibracije i otkrio izborna pravila za tip kvazirotacijskih vrpca. Nakon doktorata te 1955., tri godine kasnije izabran je za docenta, 1961. za izvanrednog profesora i 1966. za redovitog profesora u Zavodu za teorijsku fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, te kasnije postaje i predstojnik Zavoda za teorijsku fiziku, nadalje dekan PMF. Sudjeluje u znanstvenom radu na Institutu »Ruđer Bošković« od 1952. godine, gdje je bio i pročelnikom te predstojnikom Znanstvenog vijeća Zavoda za teorijsku fiziku.

Svojim znanstvenim i pedagoškim radom dao je snažan zamah razvoju nuklearne fizike u Zagrebu. Nekoliko njegovih mladih suradnika postali su kasnije vodeći svjetski nuklearni fizičari.

Po citiranosti u znanstvenim časopisima Alaga se nalazi pri vrhu ljestvice hrvatskih znanstvenika. Napisao je 34 znanstvena, 6 stručnih radova i monografiju »Nuklearna fizika«, objavljenu 1964. u udžbeniku »Teorijska fizika i struktura materije«. Bio je urednik dvaju zbornika radova sa znanstvenih skupova. Za razvoj nuklearne fizike također su značajni i njegovi radovi u kojima je, zajedno s mladim suradnicima, razvio model grozdaste strukture.

Godine 1968. primljen je u Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti. Dobitnik je Republičke nagrade »Ruđer Bošković« za znanstveni rad (1968.). Bio je počasni član Mađarskog fizikalnog društva, predsjednik Društva matematičara i fizičara Hrvatske, predsjednik Sekcije nuklearnih fizičara Jugoslavije, predsjednik Zajednice za fiziku Hrvatske, glavni i odgovorni urednik časopisa Fizika, član Komisije Europskog fizikalnog društva, član uredništva »Physica Letters«.

Počasna medalja Sveučilišta u Bruxellesu nazvana je po njemu, kao i ulica u Zagrebu.

N. P.

ENISA PAŠAGIĆ, DIPLOMIRANA VETERINARKA

Kućni ljubimac – užitak, ali i odgovornost

*Građani ne bi trebali uzimati kućnog ljubimca, ukoliko nisu svjesni svih obveza i odgovornosti koje takav čin donosi * Zlostavljanje životinja je prisutno, po mom mišljenju i dosadašnjem iskustvu u mnogo većoj mjeri nego što je to uopće evidentirano u javnosti * Odlična je stvar kada djeca od malena odrastaju uz kućne ljubimce*

Veterinarska profesija je plemenita jer se bavi pomaganjem drugima, u ovom slučaju životinjama. Neizravno, time se pomaže i ljudima. O veterinarskom pozivu, ali i brojnim aktualnim pitanjima vezanim za to područje razgovarali smo sa šarmantnom i ambicioznom Subotičankom **Enisom Pašagić**, koja je diplomirala veterinu i radi u jednoj veterinarskoj postaji.

KUŽIŠ?!: Koliko je ljubav prema životinjama utjecala na tvoj odabir veterinarskog fakulteta?

Mnogo. Sjećam se kako sam i sama govorila još kao mala djevojčica da ću biti veterinar, a imam tu potvrdu i od roditelja, rođaka i prijatelja iz tih ranih dječjih godina. Svi se sjećaju moje zaljubljenosti životinjama i prirodom oduvijek.

KUŽIŠ?!: Nakon završenog faksa, je li posao ispunio tvoja očekivanja?

Za sada još ne. Razlog tome je što sam trenutačno nezaposlena. Nadam se iskreno da hoće u nekom idućem razdoblju. Ili sam posao, ili neko dodatno poslijediplomsko obrazovanje.

KUŽIŠ?!: Što misliš o sve češćim medijskim naslovima o zlostavljanju životinja?

Zlostavljanje životinja je realno prisutno, po mom mišljenju i dosadašnjem iskustvu u mnogo većoj mjeri nego što je to uopće objavljeno i evidentirano u javnosti ili na društvenim mrežama. Ali po mojem mišljenju, problem je jako kompleksan da

bi samo učestala objava takvih priča ikako utjecala na rješavanje problema. Svijest građana o odgovornom vlasništvu je prva i ključna stvar na koju treba obratiti mnogo više pozornosti i vremena, da se uspostavi. A veoma važna karika lanca je učenje djece od malih nogu upravo o odgovornom vlasništvu. Kao i razvijanje empatije prema životinjama (i biljkama u krajnjoj liniji), da su i one jednako tako nježna bića koja osjećaju bol, strah, uznemirenost, glad, hladnoću. Stoga, sami naslovi u novinama izazivaju raznorazne reakcije ljudi,

ali nisu baš adekvatni pokretači ikakvih korisnih akcija.

KUŽIŠ?!: Misliš li da su psi lualice s područja Subotice dovoljno zbrinuti u azilu?

Psi koji žive u azilima su sasvim odgovarajuće zbrinuti. Azili u današnjim, ovako teškim uvjetima koji se na lokalnu i u državi ipak skrbe da ti psi koji su njihovi štitenici imaju barem najosnovnije potrebe ispunjene – a to su sklonište, hrana, voda, veterinarska njega i poneka topla ruka koja će ih milovati, koliko se stigne ovisno o popunjenosti kapaciteta i broja ljudi koji

dijele sav taj posao. Svakako da je psima koji su na ulici najgore, jer oni nemaju niti to. Ono što je važno, jest voditi računa da ne dođe do prenatrpanosti, do velike ne-higijene i posljedičnih pojava zaraza, kao i provođenje redovite prevencije, koliko je to moguće. A druga stvar je učiti ljude kako mogu pomoći i ohrabrivati ih da budu volonteri za rad u azilima.

KUŽIŠ?! Imaš li prijedlog kako bi građani mogli pomoći u zbrinjavanju napuštenih životinja?

Građani prvo ne bi trebali uzimati kućnog ljubimca, ukoliko nisu svjesni svih ob-

go, građanima uvijek ostaje opcija nahraniti svaku napuštenu životinju i ostaviti dostupnom vodu, ukoliko imaju mogućnosti omogućiti im privremeni smještaj do udomljenja, obavijestiti komunalnu policiju o prisutnim čoporima koji šeću ulicama, za-

nih ljubimaca? Pretjeruju li neki u brizi, ili je pak više onih koji zanemaruju svoje ljubimce?

Moji su dojmovi podijeljeni. Znam mnogo vlasnika koji pretjeruju na razne moguće načine, što u pretjeranoj brizi, što u

KUŽIŠ?! Što bi to po tvom stručnom mišljenju trebalo odrediti izbor idealnog ljubimca?

Izbor idealnog ljubimca trebao bi uslijediti tek nakon dobranog samoeduciranja i savjetovanja sa stručnim osobama o svim aspektima držanja kućnog ljubimca. Svakako da budući vlasnici prvo moraju biti svjesni vlastitih mogućnosti, kako vremenskih tako i financijskih, kao i samih uvjeta, te odlučiti se u skladu s realnim. Kao jako dobar primjer mogu navesti svoju mamu, koja se nakon ideje da ispuni molećivom djetetu želju za kućnim ljubimcem (meni), uputila u najbližu veterinarsku ambulantu i posavjetovala s doktorom veterine o svim značajnim stvarima vezanim za dobrobit same životinje kao i dobrobiti djeteta u takvom suživotu. I uskladiš realno i željeno, jer smo tada živjeli u stanu, ja sam dobila svoje prvo morsko prase.

veza i odgovornosti koje takav čin donosi. Kako ne bi na kraju njihov pas ili njegovo neželjeno potomstvo postali psi lutalice! Ta svijest podrazumijeva odgovornost, vrijeme, troškove prehrane i veterinarske njege i prevencije zaraznih i parazitskih bolesti. Sterilizacija i kastracija životinja čija je reprodukcija svjesno nepoželjna ili štetna, također je veoma bitan faktor. A kao dru-

tim dijeliti informacije o izgubljenim i nestalim psima, pomoći u potrazi i vraćanju pronađenih pasa vlasnicima, i kao opcija uvijek ostaje financijska i materijalna pomoć uplatom na račun azila i odnošenjem starih stvari i predmeta od pomoći u same azile.

KUŽIŠ?! Temeljem iskustva na poslu, kakvi su tvoji dojmovi o vlasnicima kuć-

zanemarivanju i samim tim i zlostavljanju. Nekada zaborave da je to živa životinja koja ima svoju prirodu i potrebe koje nikako ne mogu i ne smiju antropomorfizirati. A isto tako nekada zaborave kako bi ponekad bilo dobro psa pustiti s lanca i prošetati ili očistiti njegov izmet ispod njega ili ga očerkati i nahraniti kvalitetno.

KUŽIŠ?! Koja je po tvom mišljenju idealna uzrast djeteta za dobiti kućnog ljubimca?

Mislim da je odlična stvar kada djeca od malena odrastaju uz kućne ljubimce. To ima mnogostruke blagodati i koristi što po psihološki razvoj djeteta, što po njihovo zdravlje i imunitet. U svakom slučaju treba prilagoditi razinu odgovornosti godištu djeteta. Svakako su, kada je dijete jako malo, roditelji ti koji skrbe o kućnom ljubimcu i tada imaju sjajnu priliku učiti ih upravo odgovornom vlasništvu i empatiji za životinje. Nikako ne treba jako malu djecu ostavljati samu s kućnim ljubimcima.

Antonija Dević

iSerbia: Besplatni online tečajevi

Omladinsko udruženje iSerbia nudi dva besplatna online tečaja: Aktivno traženje posla i Profesionalna profil slika. Jedini uvjet je da »lajkujete« njihovu oficijelna Facebook stranicu.

Tečaj Aktivno traženje posla pruža uvid u stjecanje znanja i vještina uz koje će biti lakše pronaći posao kojem težite i za koji ste školovani, nevezano za to što je nezaposlenost velika, a tržište nesigurno. Nakon završenog tečaja, posjedovat ćete znanja o sastavljanju odgovarajućeg CV-a i motivacionog pisma, bit ćete sposobni da se samostalno procjenite, da se umrežite i još mnogo drugih stvari.

Tečaj Profesionalna profil slika će vam pokazati trikove o tome kako da napravite odličnu sliku na kojoj se vide vaša ramena i lice, a sve to bez specijalnih efekata i opreme, već s običnim fotoaparatom, pa čak i sa smartphone-om. Tu možete steći znanja o razlikovanju dobrog i lošeg osvjetljenja, sposobnost da nađete idealno osvjetljenje, kako da pozicionirate lice i tijelo, a kako da fokus bude na licu, kako da isečete sliku radi boljeg efekta...

U okviru projekta iAkademija, omladinsko udruženje iSerbia nudi bogat izbor online tečajeva. Opširnije na www.iserbia.rs.

K. U.

Sokovi puni šećera!

Većina ljudi nije svjesna da su naizgled zdravi sokovi, poput onog od jabuke, krcati šećerom, baš kao i dijetni proizvodi. Kupovni sok od jabuke sadrži sedam čajnih žlica šećera, baš kao i, primjerice, jedna krafna ili tabla čokolade. To je za jednu čajnu žlicu više od preporučene dnevne doze šećera.

Svjetska zdravstvena organizacija kaže da se radi o šećeru naknadno dodanom, kakvog se ne može prirodno naći u namirnicama poput mlijeka. Također, namirnice koje se reklamiraju kao 'dijetne', to jest s manjom razinom masti, količinu kalorija nadomještaju dodavanjem šećera. Bezmasni jogurt sadrži pet čajnih žlica šećera, kao primjerice tri kuglice sladoleda, prenosi net.hr.

Najčvršći prirodni materijal

Znanstvenici vjeruju kako su konačno pronašli najčvršći prirodni materijal čija bi se struktura mogla iskoristiti za izradu automobila, brodova i zrakoplova. Ovo otkriće rezultat je studije u kojoj su znanstvenici sa Sveučilišta u Portsmouthu proučili zube priljepaka sve do razine atoma. Istraživanje je pokazalo kako su zubi priljepaka čvršći materijal od paukove svile koja je dotad bila smatrana najčvršćom.

»Priroda je neograničeni izvor inspiracije za brojne strukture koje imaju izvanredna mehanička svojstva. Sve što smo u sklopu ove studije proučavali, poput stabala, ljuski morskih stvorenja i zubiju priljepaka, evoluiralo je tako da bude učinkovito«, rekao je voditelj studije **Asa Barber**.

»Dosad smo smatrali da je paukova svila najčvršći biološki materijal zbog njezine izdržljivosti i zbog širokog područja njezine primjene – od pancirki do računalne elektronike, no sada smo otkrili kako zubi priljepaka imaju veću izdržljivost i snagu.«

Zubi priljepaka sadrže čvrsti materijal getit koji se stvara u priljepku kako on raste. Takvi snažni zubi priljepku su potrebni kako bi s kamenja sastrugali alge kojima se hrane, piše Guardian, a prenosi portal znanost.geek.hr.

Virtualni Facebook?

Facebook pokušava osmisliti način da kroz svoju platformu korisnicima donese sadržaj izravno s drugih stranica, tako da korisnici ne moraju napuštati Facebook da bi pročitali vijesti ili članke koji ih zanimaju. Radi se i na unapređenju dijeljenja video sadržaja, a možda je najzanimljivije da Facebook razvija i aplikacije za virtualnu stvarnost. Kupnjom Oculus kompanija je već zakoračila u tom smjeru, a sada je i službeno potvr-

đeno kako se već radi na vlastitoj VR aplikaciji. Facebook bi tako budućim vlasnicima VR naočala mogao donijeti potpuno virtualno iskustvo »lajkanja«, »shareanja«, pregledavanja statusa, fotografija, i slično, piše bug.hr.

Mjesto za odgovore!

Na portalu Kako.hr pokrenut je potprojekt Odgovori.Kako.hr gdje se korisnici mogu u 2 klika registrirati, postaviti pitanje i dobiti brzi odgovor. Usto, svatko registriran može postati korisnik tjedna ili mjeseca i osvojiti nagrade i napredovati. Kako kažu pokretači, stranica nema reklama, banneri ili slično i tu je samo pomoći korisnicima i podijeliti znanje.

GPS bicikl čuva!

Novi uređaj s internet vezom mogao bi spriječiti krađu vašeg bicikla, a ako se to kojim slučajem ipak dogodi, znatno će povećati vjerojatnost da ćete ga pronaći. Pedala koju je kreirala pariška tvrtka »Connected Cycle« ima ugrađen GPS koji se može spojiti na smartphone putem aplikacije. Jednom tako povezana, pedala automatski bilježi brzinu, nagib, rutu i potrošene kalorije, a putem iste aplikacije vlasniku bicikla šalje obavijest ukoliko dođe do nepredviđenog kretanja njegova bicikla. »Ova nova visokotehnološka oprema odmah obavještava vlasnika ako je bicikl premješten, istodobno pokazujući njegovu lokaciju u svakom trenutku. Također, ako ste možda zaboravili gdje ste ostavili svoj bicikl, aplikacija je u mogućnosti locirati mjesto na kojemu ste ga zadnji put parkirali«, rekao je suosnivač tvrtke.

Elektronički dijelovi koji se nalaze u unutrašnjosti pedale zaštićeni su aluminijskom presvlakom, a pedale dolaze u pet boja – u crnoj, crvenoj, zelenoj, plavoj i narančastoj. Valja napomenuti kako je aplikaciju, ali i samu pedalu, iznimno lako instalirati. Oduzet će vam svega dvije minute, objavio je portal znanost.geek.hr.

Trello servis

Aplikacija za praćenje provedbe projekata Trello ima preko sedam milijuna korisnika, a svakog tjedna servis dobiva novih 120.000 korisnika. U servisu se posebno ponose činjenicom da

80 posto novih korisnika dolazi na preporuku, a ne kroz marketinške ili neke druge aktivnosti za privlačenje korisnika. Paralelno s objavom o broju korisnika objavljena je i dostupnost redizajnirane mobilne aplikacije za iOS. Trello sada osim novog dizajna nudi i mogućnosti naprednog dijeljenja, dodavanja fotografija, te widgeta za notifikacijski centar u iOS-u. Osim na Appleovoj mobilnoj platformi, Trello je službeno dostupan na Androidu, te na webu, piše bug.hr.

I HRVAT BI MOGAO NA MARS

Neprofitna organizacija Space One koja ima plan postaviti prvu ljudsku koloniju na Marsu do 2025. godine, suzila je popis kandidata za prvi povijesni put na Crveni planet. Od više od 200.000 prijavljenih strogu je selekciju u prva dva kruga prošlo njih tek stotinu.

Među kandidatima, čiji profili se nalaze ovdje, nalazi se i jedna osoba iz Hrvatske. Marko je 28-godišnji arheolog i sportaš koji se nada ostvariti svoj san i postati istraživač svemira. Osim vlastite struke, zanima se još i za povijest, biologiju, fiziku, kemiju, astronomiju i geologiju, te umjetnost i glazbu. U slobodno vrijeme čita knjige, bavi se sportom, objavio je bug.hr.

Pametni psi

Psi mogu razlikovati sretne od ljutih izraza čovjekova lica, zaključak je nove studije objavljene u časopisu »Current Biology«. Ovo otkriće prvi je čvrsti dokaz da neka životinja, osim čovjeka, može razlikovati izraze lica neke druge vrste.

»Psi su riješili jednostavne zadatke na temelju njihovih znanja o emocionalnim izrazima ljudskog lica koje su pokazali na fotografijama nepoznatih ljudi«, rekla je voditeljica studije **Corsin Muller** s Veterinarskog fakulteta u Beču.

U ovoj studiji, psi su bili istrenirani tako da mogu razlikovati fotografije istih ljudi s različitim izrazima lica. Psima su bile pokazivane fotografije samo gornjeg ili donjeg dijela ljudskog lica. Nakon 15 takvih fotografija, sposobnosti pasa bile su analizirane kroz četiri testa, uključujući istu polovicu drugog ljudskog lica, drugu polovicu istog lica koje je korišteno za vrijeme dresiranja, drugu polovicu različitog lica i lijevu polovicu lica korištenog u treningu.

Psi su mogli prepoznati ljuti ili sretni izraz češće nego što su znanstvenici pretpostavljali. Ne samo da su naučili identificirati izraze lica, nego su psi to znanje upotrijebili i u drugim slučajevima, objavio je portal znanost.geek.hr.

OD NAŠEG DOPISNIKA IZ AMERIKE

Balkanska kuhinja u NYC

Gdje god da čovjek otputuje, uvijek ga, pogotovo ako se taj boravak oduži, povuče zov rodnog kraja. A, domaća, »naša« hrana zove najglasnije

Jedna od prvih stvari koja je na vrhu »to do« liste čovjeka iz naših krajeva koji se nalazi izvan granica svoje zemlje, jest posjetiti sve domaće restorane i najesti se »k'o čovjek«. Sjetimo se samo ekskurzije u Beču, gdje su svi neumorno tragali za Balkanskom ulicom kao konkistadori za El Doradom, usprkos upozorenju lokalnog vodiča koji je tu ulicu opisao kao najnesigurnijom u cijelome gradu. Također se sjetimo Balkan Streeta, možda najglasnijeg i najneurednijeg dijela dragog nam Taizea, koji su tisuće Vojvođana posjetili tijekom proteklih godina.

No, ponos je nešto što se teško da progutati. Stoga smo odlučili posjetiti epicentre domaćeg naroda u Gradu koji nikada (never say never) ne spava.

Cijena? Nije sitnica

S obzirom na to da sâm Kužišov ogranak u New Yorku, iskusan koliko jest, nije mogao tek tako napraviti dobru reportažu o hrani iz našega šireg zavičaja, unajmili smo nekoliko insajdera. Prvi je bio **Mile Kralj** (samodeklarirani). »Tu se naša rulja okuplja svako jutro kako bismo uživali u dobrom bureku i prisjetili se onih dana kada smo još bili među našima«, priča nam Kralj, pokazujući kažiprstom, srednjim prstom i palcem na restoran »Balkanika« u 9. aveniji, između 47. i 48. ulice. Razdoblje o kojem Mile govori, kada se zadnji put uživao u bureku na domaćem tlu, bilo je prije skoro dvije godine, kada je Mile po prvi puta doletio u Obećanu zemlju. Legenda nastavlja: »Restoran drži Makedonac, s kojim sam ovako«, pokazuje spajajući dva mala prsta. U »Balkaniki« doista možete dobiti balkanska jela kao što su ćevapi, musaka, čajna kobasica i kulen. Cijena? Nije sitnica, nažalost ista je kao i u bilo kojem drugom restoranu na Manhattanu, a na engleskom bi se to reklo: pricey!

Palačinke u »Kafani«

Poslije »Balkanike« uputili smo se Downtown, dakle u južni dio Manhattana,

u kvart koji se zove Alphabet City. Naziv je dobio po tome što se sastoji od Avenije A, B i C. U posljednjoj aveniji stigli smo pred restoran koji se zove »Kafana«, baš tako, i to s ćirilčnim natpisom, gdje nas je dočekaio vlasnik **Vladimir Ockoljić** osobno. Vlada će vam uputiti pogled **Nikole Koje** kojim »immediately« stječe poštovanje i izaziva intrigu. »Ne gledaj ga izravno u oči«, šapuće Mile kraljina, što je u autoru izazvalo blagi osmijeh sjetivši se da je istu rečenicu čuo, odnosno pročitao u National Geographicu. Doduše, tada se radilo o medvjedima, gdje se savjetovalo da, ukoliko dođete u bliski susret s medvjedom, ne gledate ga u oči. »'Kafana' je savršeno mjesto za ručak s našim ljudima, uz koji se mogu voditi ozbiljni razgovori«, kaže lokalni car. Međutim, ne zadržavajući se

previše, nakon palačinki s Nutellom, koje Amerikanci inače potpuno drugačije prave, ne kušajući ćevape, ražnjiće, pljeskavice, kajmak, gibanicu, sjedamo u metro i zapućujemo se u Queens.

»Veslo« i »Sarajevo«

Fokus balkanskog života u cijelome gradu New Yorku jest u sjeverozapadnom dijelu Queensa koji se zove Astoria, gdje živi i radi najviše naših ex-zemljaka – Hrvata, Srba, Bošnjaka i ostalih. Nažalost, jedno od mjesta s najboljom dalmatinskom kuhinjom nedavno je zatvoreno. Riječ je o restoranu »Veslo«, koji smo imali sreće posjetiti prije no što je zauvijek zatvorio svoja

vrata za posjetitelje, i svjedočili iznimnom ambijentu koji nas je virtualno odveo na trag na Jadran.

Ćevabdžinica »Sarajevo«, koja se nalazi u istom kvartu, a gdje smo upoznali našeg drugog insajdera **Šemso**, jest malo mjesto, ali nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Specijalitet Sarajeva, uvijek popularni burek, svakodnevno zadovoljava ne samo domaće ljude nego i ostale Njujorčane. »Znam ja šta ti misliš, ti bi sad jela, ne znam, hamburger i čizburger, al' ja ti kažem bona, nema do bureka sa sirom«, strastveno kaže jednoj djevojci Šemso, koji po svemu vrlo slični onome iz »Naše male klinike«, uvjeravajući je da uzme baš burek sa sirom, iako mu je ona rekla kako neće jer je alergična na mliječne proizvode. »Pa dobro, hajd' kad te prođe to, ti svrati, znaš gdje smo«, odgovori joj Šemso.

Tomislav Perušić

GLAZBENI INTERVJU: SILENTE

Mi samo slijedimo srce

*Mladi dubrovački bend čini šestero entuzijasta koji pokušavaju reći što im smeta i što ih boli *
Spot im služi isključivo započeti priču, pjesma ima zadatak nastaviti je*

Grupa Silente nam dolazi iz Dubrovnika. Veliki uspjeh ostvarili su pjesmom »Terca na tišinu«, koja im je prošle godine donijela prestižnu nagradu »Porin« u kategoriji najboljeg novog izvođača. Njihov prvi album »Lovac na čudesa« izašao je prije dvije godine. Singl s pjesmom »Čudna ili čudesna« s kojom su pobijedili na Zagrebačkom glazbenom festivalu uvodi nas u novi album koji se, kako kažu, očekuje na proljeće. Njihova se glazba stilski kreće između popa i rocka, a tematika njihovih pjesama je uglavnom ljubavna.

Kad radimo ovo što radimo, nadamo se da ne zvuči previše grubo, ali nekako ne razmišljamo o publici. Publika je došla naknadno i tako će i ostati. Zapravo je više sreća nego razmišljanje. Kako smo počeli, tako ćemo i nastaviti, a zasad pokušavamo iskoristiti svojih 5 minuta! Većinom se slažemo da je »Noćas ona nije ona« naša najbolja, najintimnija pjesma.

KUŽIŠ?!: Pjesma »Terca na tišinu« osvaja publiku na prvu....

»Terca« je super pjesma, ali ona ima jednu čudnu vibraciju oko sebe. Mi se ponosimo našim pjesmama i tekstovima, ali terca

pjesmu, taj oblik ona preuzme. Što se tiče inspiracije, neke posebne nema, rekao bi **Jergović** da je danas najlakše biti umjetnik jer imaš svijet prepun boli koji jedva čeka da ga se opjeva. Mi samo slijedimo srce, zasad nas je odvelo daleko i naučilo da poštuju druge oko sebe, da ne zaboravimo da je i nas netko hranio 20 godina i pustio nas u svijet da probamo ostaviti trag.

KUŽIŠ?!: Pjesma »Čudna ili čudesna« je uvertira za novi album...

»Lovac na čudesa« također sadrži pjesme stare do 7 godina, a neke su novije, takav je i drugi album, a ostalo je nekih i za treći album. Drugi album smo počeli snimati i mislimo ga »izbaciti« do travnja.

KUŽIŠ?!: Kada je i kako nastala grupa Silente?

Silente čini šestero entuzijasta koji pokušavaju reći što im smeta i što ih boli. Otkad smo bili mali sanjali smo o ovakvom razvoju događaja, tako da se neke pjesme povlače još od 2006. Možemo reći kako smo se tada počeli hvaliti da imamo bend. Mislili smo da ćemo pisati na engleskom jeziku, ali materinski jezik je nešto u čemu smo pronašli svoj izričaj.

KUŽIŠ?!: Kako ste zadovoljni prijemom albuma prvijenca »Lovac na čudesa«? Koja vam je najdraža numera?

ima » broj 1« utkan u sebe jer smo je prvu izbacili i to je tek bio preokret u životu. Par mjeseci poslije izbacivanja te pjesme prvi su se put ljudi ponosili nama, dogurali smo daleko samo s jednom pjesmom, ljudi nas zaustavljaju putem, šalju ponude.

KUŽIŠ?!: Tko piše pjesme, a tko glazbu?

Većinom Sanin napiše tekst, što se zapravo može okarakterizirati u neku poeziju, i onda Tibor preuzima do određene granice aranžmana, gdje snimi tu pjesmu na kompjutor sa svim tim programima ovim-onim, pa bend preuzima i daje svoju dušu u to i svoje ideje. Ovisi kako tko doživi

KUŽIŠ?!: Veliku pozornost posvećujete spotovima...

Rekao bi čovjek da je danas lakše nego ikad doći do novih informacija i bendova. Ali je teže nego ikad, zbog tolike količine informacija napravi se čep i onda smo svi zaknuti za dobru porciju umjetnosti. Ljudi danas »gledaju« bendove i dolaze »pogledati« koncert. Ali na našu sreću i zadovoljstvo, ostanu radi glazbe. Za nas spot služi isključivo da započnemo priču, pjesma ima zadatak nastaviti je.

Anita Klinac

NAJAVA

KKN u Zagrebu

Kanda Kodža i Nebojša, nezaobilazan dio beogradske underground glazbene i art scene, dolaze u Mali pogon zagrebačke Tvornice kulture u petak, 6. ožujka. Jedinstvena fuzija reggaea, jazz, funka i rocka, te upečatljivi vokal frontmena **Olivera Nektarijevića**, ujedno i vrsnog lirika, zaradili su bendu kulturni status. Tijekom četvrt stoljeća postojanja, Kanda Kodža i Nebojša su ostavili neizbrisiv trag u srpskoj rock kulturi.

Tony Cetinski u Subotici

Poznati hrvatski pop pjevač **Tony Cetinski** održat će koncert u Subotici 7. ožujka, u Dvorani sportova, od 20 sati. Karte po ci-

jeni od 1000 dinara mogu se kupiti u Dvorani sportova, te na sljedećim prodajnim mjestima: WinWin, Borsalino, Caffè »Priča«, Caffè »Alloro« i turističke agencije »Proffis«, »SAM« i »Eco-travel«.

Neno Belan u Quarteru

U subotu, 7. ožujka, u novosadskom klubu The Quarter nastupit će poznati

hrvatski kantautor **Neno Belan** sa svojim bendom Fiumens. Bit će to prilika da publika pozdravi bivšeg lidera grupe Đavoli poslije više godina u Novom Sadu. Kao specijalni gosti nastupit će novosadski pop rok sastav Happy Hippy. Početak je u 22 sata.

Alt rock večer u CK13

U novosadskom omladinskom klubu CK13 u subotu, 7. ožujka, nastupaju tri alternativna

rock benda: Dingospo Dali i Vizelj iz Beograda i Regulator iz Vranjačke Banje. Domaća podrška bit će novosadski sastav Uvertira. Početak je u 21 sat.

Disciplin A Kitschme u Močvari

Disciplin A Kitschme, predvođena čuvenim basistom **Kojom**, održat će koncert 13. veljače u Zagrebu, u klubu Močvara. Disciplin A Kitschme na ovom koncertu promovira box set »Ove ruke nisu male... 3«. Za ovu priliku set lista benda bit će prilagođena sadržaju box seta, s pojača-

nim brojem starih pjesama. Na koncertu u Močvari, sadašnjoj postavi Discipline priključit će se i nekadašnji zagrebački članovi i suradnici Discipline.

EXIT Avantura na ljeto!

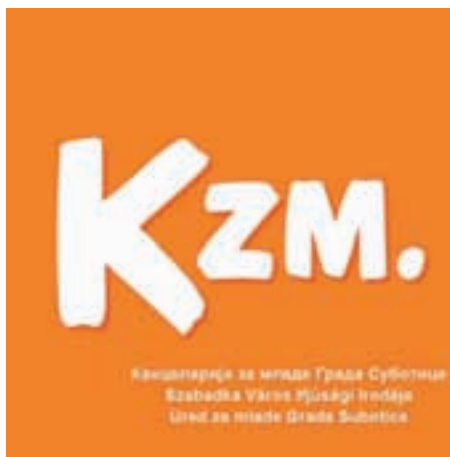
Ovog ljeta EXIT Avantura počinje na Petrovaradinskoj tvrđavi 9. srpnja i trajat će deset dana, sve do 18. srpnja na bud-

vanskoj plaži Jaz! EXIT festival slavi svoj 15. rođendan, a poznati su i prvi »hedlajneri« kao što su Motorhead i Tom Odell te Adam Beyer, Hardwell, Chris Liebing za ljubitelje elektroničke plesne glazbe.

Potvrđeni su još i detroitski tehno tandem Octave One, domaće grupe Eyesburn, Goblini i Škrstice, a publiku očekuju i brojni drugi izvođači na preko 30 festivalskih bina od Petrovaradina do Jaza.

Više informacija o programu i ulaznicama možete pronaći na www.exitfest.org.

preporuka

GLAZBA: Vlasta Popić – »Kvadrat«

Zanimljivi indie rock trio iz Varaždina, Vlasta Popić, ima novi album – »Kvadrat«. Riječ je o njihovom drugom albumu, nakon uspelog prvijenca koji im je donio popularnost u regionalnim okvirima, ali i koncertne angažmane po zapadnoj Europi. I dalje je u igri dinamična gitarska svirka, ali s manje post-punk, a više utjecaja noise zvuka. Također, i dalje ih je moguće uspoređivati s beogradskim kolegama, skupinom Repetitor.

»Kad podvučemo crtu, treba odati priznanje bendu jer rade prave poteze u pravim trenucima i sad je vrijeme da konačno i sami shvatimo da se dobre stvari ne događaju negdje drugdje, već u našem dvorištu ... 'Kvadrat' je jedan od najbucnijih naših albuma u posljednje vrijeme koji odmah na početku godine diže letvicu visoko, pa ako bude još pokoji ovakav album, 2015. bi glazbeno mogli pamtit kao rijetko koju dosad«, zapisao je ovom albumu kritičar portala muzika.hr.

K. U.

FILM: »Ritam ludila«

»Whiplash« (u hrvatskom prijevodu »Ritam ludila«) američka je drama za koju scenarij i režiju potpisuje **Damien Chazelle**, na čijim je biografskim podacima radnja filma i nastala. Andrew (**Miles Teller**) je mladi jazz bubnjar na prestižnom glazbenom konzervatoriju. Želja mu je postati vrhunskim bubnjarem, a prilika za to mu se ukazuje kada ga jazz virtuoz i predavač na konzervatoriju Terence Fletcher (**J.K. Simmons**) uključi u svoj vrhunski jazz bend. Cijeli film prikazuje Andrewovu unutarnju borbu sa samim sobom. Progonjen neuspjehom svoga oca koji se nikada nije uspio dokazati kao pisac, Andrew neumorno radi na svojoj bubnjarskoj tehnici koja vrlo brzo prerasta u opsesiju. Okrutne metode podučavanja kojima je podvrgnut od strane svog mentora Andrewu stvaraju sve više napetosti koja u jednom trenutku dolazi do svog vrhunca. Film je dobio vrlo dobre, pa čak i odlične kritike od brojnih svjetskih kritičara. Miles Teller i J.K. Simmons na vrhunski su način utjelovili svoje likove i prenijeli publici emocije. Film svakako preporučujem.

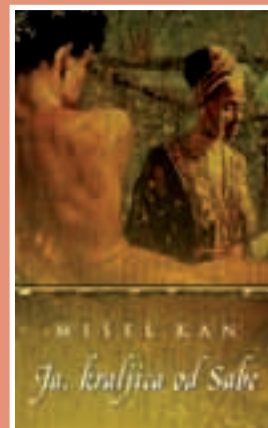
N. Balažević

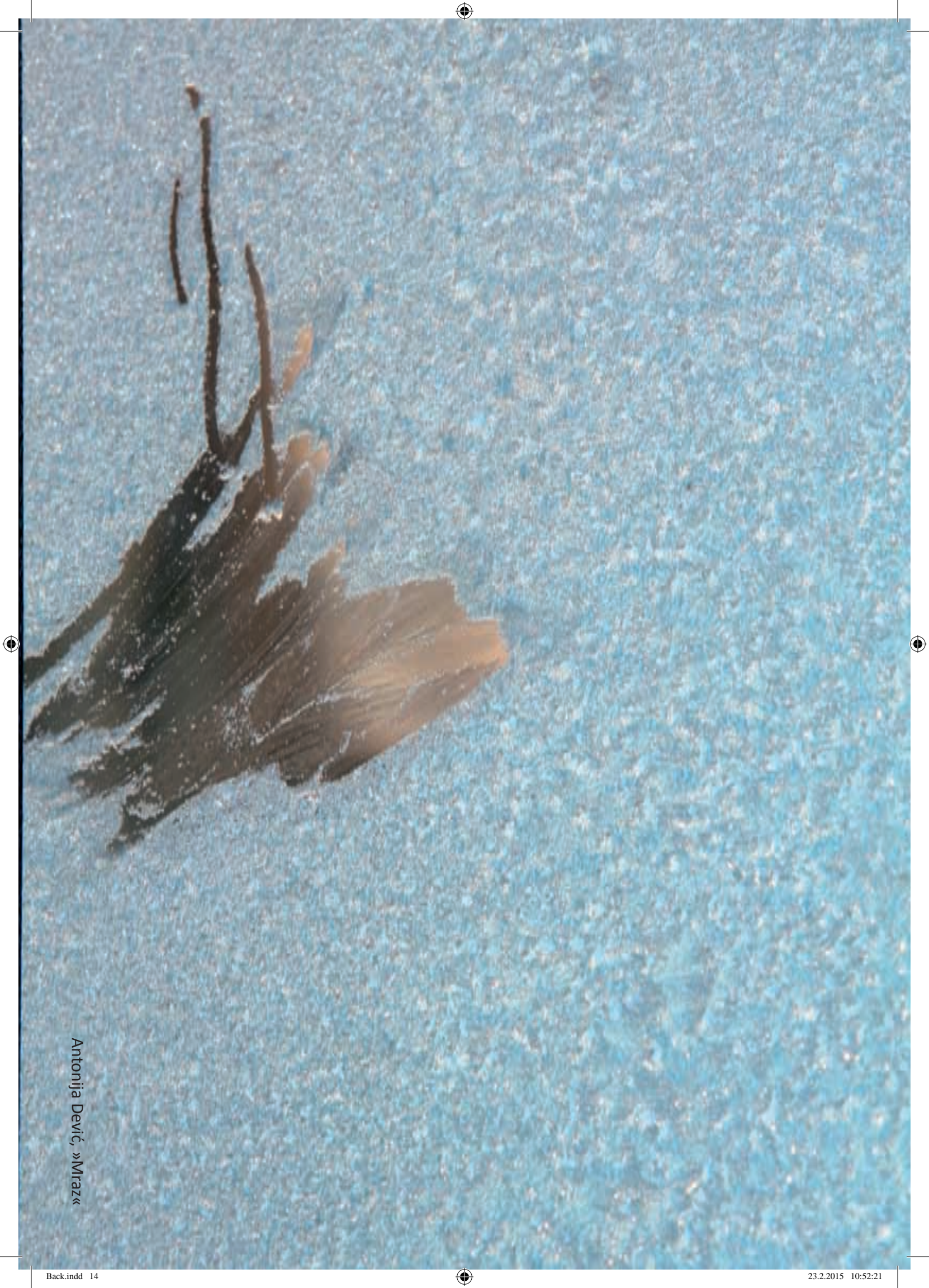

KNJIGA: »Ja, kraljica od Sabe«

Michele Kahn, francuska spisateljica, rođena je u Nici, dio života je provela u Strasbourgu, a sada živi u Parizu. Napisala je oko 100 knjiga za mlade, a od 1997. ona svoj fokus prebacuje na odraslu publiku i piše isključivo za tu uzrasnu skupinu. Ono što je karakteristično za njene romane svakako je to što svoju inspiraciju traži u povijesti i svoje izvore pronalazi u povijesnoj dokumentaciji. Romani su joj često inspirirani životom i tradicijom Židova. Kraljica od Sabe je biblijski lik koji je opjevan u mnogim umjetničkim djelima. U židovskoj tradiciji ona je bila kraljica Egipta i Etiopije. Knjiga »Ja, kraljica od Sabe« govori o kralju Salamonu nakon njegova svrgnuća, kojem njegov podanik prepričava događaj iz njihove zajedničke prošlosti, posjet kraljice od Sabe. Ispričana je na uzbudljiv način, sa živim opisima ambijenta, ali i osjećaja. Autorica stalno šeece iz prošlosti u budućnost, što vas definitivno drži uz ovu knjigu do samog kraja. Uz ovu knjigu provest ćete predivno popodne. Iskrena preporuka.

I. Rudić

Antonija Dević, »Mraz«